

Література:

1. Звіт за результатами кількісного соціального дослідження з ініціативи Інституту Горшеніна і Групи компаній Everest «Штучний інтелект: український вимір». URL: <https://gorshenin.ua/wp-content/uploads/2018/12/ISKUSTVENNYJ-INTELLEKT-UKRAINSKOE-IZMERENIE.pdf> (дата звернення: 27.01.2024).
2. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05.10.2017 р. № № 2163-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text> (дата звернення: 27.01.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-403-0-42>

USING NARRATIVE COMPETENCE IN COMMUNICATION WITH AI

ВИКОРИСТАННЯ НАРАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У КОМУНІКАЦІЇ З ШІ

Klochko S. A.

*Postgraduate Student at the
Academician I. Zyzun Department
of Pedagogy and Psychology of Social
Systems Management
National Technical University
“Kharkiv Polytechnic Institute”
Kharkiv, Ukraine*

Клочко С. А.

*аспірант кафедри педагогіки і
психології управління соціальними
системами імені академіка І. Зязюна
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний
інститут»
м. Харків, Україна*

На сьогодні активно зростає активне користування (спілкування) штучного інтелекту (ШІ). Нинішній процес комунікації зі штучним інтелектом (ШІ) відбувається завдяки історіям, або нарративам. Розвиток області обробки природної мови та розуміння тексту дозволяє ШІ краще розуміти та генерувати текст у формі історій нарративів.

Системи штучного інтелекту, наприклад, такі як чат-боти та віртуальні асистенти, можуть використовувати наративи для кращого взаємодії з користувачем. Замість простого обміну фактами чи короткими відповідями, ШІ може розповідати історії, створювати більш комплексні відповіді та навіть використовувати гумор, емоції чи персоналізовані елементи у своїх відповідях. Все це впливає на якість взаємодії з ШІ, а також робить таке спілкування більш доступним та приємним для користувачів. Спілкування за допомогою нарративів може

полегшувати розуміння інформації, стимулювати увагу та пам'ять користувачів, а також створювати більш глибокий зв'язок.

Крім того, активне використання наративу відбувається у сфері Game AI. У даному контексті значення наративу розглядається як – «інтерактивний наратив». У даному випадку III разом з певними технологіями створює сюжет, який адаптований під дії та рішення гравця. Завдяки інтерактивному наративу гравець має можливість брати участь у формуванні та розвитку історії, тим самим впливати на хід та розвиток подій у грі. Тобто даний підхід розкриває більше можливостей для створення ще більш унікального досвіду для кожного гравця. Мета інтерактивної наративної системи – це поглибити користувача у віртуальний світ так, щоб він або вона повірили, що вони є невід'ємною частиною історії і що їхні дії можуть суттєво змінити напрямок чи результат історії.

З точки зору психології наративну компетентність (або навички наративу) можна розглядати як здатність і вміння конструювати, розуміти та використовувати наративи (історії) в спілкуванні та самовираженні. Основний мотив наративів полягає у тому, що історії є важливими для розуміння людьми світу, власної ідентичності та відносин між іншими людьми. Американський літературознавець Ф. Джеймсон у своїй концепції розглядає наратив як особливий метод, що організує специфічні форми людського емпіричного сприйняття: довкілля, яке сприймається, може бути освоєне людською свідомістю тільки за допомогою розповідної функції, вигадки; тобто світ стає доступним людині лише у вигляді історій, розповідей про нього. Н. В. Чепелева розкриває значення наративу через специфічну для людської свідомості модель оформлення життєвого досвіду. Зазвичай, така функція тексту може проявлятися особливо яскраво, коли він набуває вигляду наративу, а саме тексту-оповідання. Тобто, коли відбувається комунікація, повідомляється про певну життєву подію, наприклад, плани, конфлікт, намір, страх і тд., зазвичай це все набуває форми наративу. Можна зробити припущення, що наратив задає певний життєвий сюжет. Описи являють собою наративи, що описують реальні життєві ситуації та виконують функцію конструювання життя.

Сучасний світ високих технологій вимагає високого рівня наративної компетентності для ефективної комунікації зі штучним інтелектом. Наратив став ключовим засобом взаємодії, що полегшує розуміння і сприяє вдосконаленню взаємодії з сучасною технологією, саме тому необхідно вдосконалювати наративну компетентність для подальшого оптимального взаєморозуміння.

Література:

1. Riedl, M., & Bulitko, V. (2021). Interactive Narrative: A Novel Application of Artificial Intelligence for Computer Games. *Proceedings of the AAAI Conference on Artificial Intelligence*, 26(1), 2160–2165.

2. Riedl, M. O., & Bulitko, V. (2012). Interactive Narrative: An Intelligent Systems Approach. *AI Magazine*, 34(1), 67.

3. Bernaerts L., Van Hulle D. Narrative across Versions: Narratology Meets Genetic Criticism. *Poetics Today*. 2013. Vol. 34, no. 3. P. 281–326.

4. Нативні психотехнології. / Чепелева Н.В, Смульсон М.Л., Шиловська О.М., Гуцол С.Ю.; за заг. ред. Чепелевої Н.В. К.: Главник, 2007. С. 144. (Серія «Психол. інструментарій»).

5. Підбуцька Н. В. Можливості використання чат-бота Elomia для зниження схильності до тривожності та депресії / Н. В. Підбуцька, А. Є. Книш // Харківський осінній марафон психотехнологій (Каталог–2020) = Kharkiv Autumn Marathon of Psychotechnologies (Catalog–2020) : зб. матеріалів [4-ї міжрегіон.] наук.-практ. конф., (каталог психотехнологій; тези доповідей), 31 жовтня 2020 р. / редкол.: Т. Б. Хомуленко [та ін.] ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : Діса плюс, 2020. С. 162–163.

6. Romanovskyi O. Elomia Chatbot: the Effectiveness of Artificial Intelligence in the Fight for Mental Health [Electronic resource] / O. Romanovskyi, N. Pidbutska, A. Knysh // CEUR Workshop Proceedings. 2021. Vol. 2870. – Computational Linguistics and Intelligent Systems (COLINS 2021) : proc. of the 5th Intern. conf., Kharkiv, Ukraine, April, 2021, 22-23 / ed. N. Sharonova. – Electron. text data. Kharkiv, 2021. Vol. 1: Main Conference. P. 1215–1224. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-2870/paper89.pdf>, free (accessed 18.11.2023).